

**UNIVERSITY
OF TURKU**

This is a self-archived – parallel-published version of an original article. This version may differ from the original in pagination and typographic details. When using please cite the original.

AUTHOR Altti Kuusamo

TITLE Anna Tuori - kutsuen tulevaisuutta takaisin

YEAR 2024

VERSION Publisher's PDF

CITATION Kuusamo, A. (2024). Anna Tuori - kutsuen tulevaisuutta takaisin. *Synteesi*, 43(1), 85-88.

ALTTI KUUSAMO

ANNA TUORI – *KUTSUEN TULEVAISUUTTA TAKAISIN (CALLING FOR THE FUTURE TO RETURN)*. GALERIE ANHAVA 10. 5. – 2. 6. 2024.

Tila Anna Tuorin näyttelyssä Galerie Anhavalla on jäsennelty värikkäin sermein, jotka esiintyvät myös aiheina useissa maalauksissa. Maalaukset ja piirroksot tihkuvat paikoin eri kukkien värikkäitä terälehtiä, kuin leijailevia siveltimenvetoja. Tuori maalaa esiin aikaan liittyviä paradokseja: jotakin on astumassa esiin ja samalla katoamassa. Kummatkin tempukset ovat yhtä aikaa voimassa. Ajallinen jännite kertautuu käsien sojottavissa kaarissa ja ristikkäisissä osoituksissa: kyllä ja ei soivat yhtäaikaaisesti. Tuorin käyttämät keinot takaavat, että maalaukset saavuttavat runouden argumenttien tason. Käsi puhuu (kuten maalauksessa *Punainen vaimeneva ääni*) ja aikaa sirotellaan kankaalle.

Kun maalauksissa kuvataan tai metaforisoidaan aikaa, se on aina esitettävä ”pysähtyneessä” muodossa. Mutta silti näemme liikkeen illuusion, ohimenevyyden jatkuvan takaisintulon. Tuori kuvaa verbejä, predikaatteja, joilla on arvoituksellinen suhde objekteihin. Ei hyvästejä, vain pelkkä häipyminen ja ilmaantuminen, jopa yhtä aikaa. Syntyy epäjatkuvuuskohtia, jotka ovat transparentissa jatkuvuussuhteessa.

Tuorin maalauksijälki on intransitiivista: kuva on ensin itselleen ja vasta sitten viittaa omasta piiristään ulos ideoihin. Maalaus pidättelee aiheitaan pinnassaan ja palauttaa ne vielä hetkeksi omiin jälkiinsä – ennen kuin lähtee jaloittelemaan allegorioiden ja symbolien, siis ”aatteiden”, näkymättömään tiheikköön. Näemme maalauksen ja ajattemme huomaamatta elämänsisältöjä. Kuitenkin ne paljastuvat lähinnä esitettyjen sävyjen kautta. Suora on aina jollakin tavalla epäsuoraa.

Aika myös kerrostuu muistin herbarioimaisissa merkityksissä. Teema tuntuu kutsuvan esiin Anna Ahmatovan runon

*Niin kuin tulevaisuus kypsytää menneisyyden,
siten myös menneisyys mädättää tulevaisuuden,
kuolleiden lehtien kauhea festivaali.*

Tuorin maalauksessa esittävät ainekset ovat punnittuja tunnelmatekijöitä – *Herbario (lautasliinalla)* (2024) tuntuu kuuluvan *leçon d'amour* -genren traditioon. Kuitenkin

Anna Tuori: *Herbaario (lautasliinalla)*. 2024. Öljy kankaalle.

se hengittää sisään tulevaisuuden vaihtoehtoja, katkonaisesti. Assosiaatio ei ehdi kauas, kun mieli jo palaa takaisin tarkastelemaan ilmavaa haurautta, jossa on sävyisää kohteliaisuutta. Ja silti aistimme vastakohtia: lautasliina versus pääkallo – paperinmaku voittaa kovan kallon. Pidättyvä tunnelma antaa tilaa taustan vaalean harmahtavalle turkoosille, joka on eräs Tuorin maalausten pohjavirityksistä. Arvoituksen henkäykset puhaltavat huokoisten figuurien läpi.

Summer and Smoke (Ex nihilo nihil) potkaisee aiheen voimakkaasti näkyviin ja on silti arvoituksellinen. Osoitteleva kaarella oleva käsi on kuin tuntemattoman voiman etäispääte. Taustan turkoosi sekoittuu punaisiin sävyihin. Akryyli ja öljy ovat kuin paracetamol ja ibuprofen yhtä aikaa nautittuna: olo paranee, hieman. ”Kehosurrealismi” toimii: venytetty käsi on melkein saman värinen kuin kanto: kaikki palaa itseensä ja kutistuu. Vaikka tyhjä ei ole koskaan tyhjää, silti siitä on vaikea nyhjäistä.

Tuori kuvaa ja olennoi lähtemistä, tulemista, ei enää niinkään kiirettä, mutta kaikkea tätä eri tavoin kuin sen teki Sandro Chia 1980-luvulla, kun alettiin puhua transavanguardiasta. Chian figuurit ovat kömpelömpiä, maskukliinisesti maskuliinisia (esim. *Apteekkarin poika*, 1981). Lisäksi Tuorin figuurit ovat tulleet hennoimmiksi kuin aiemmin. Vaikka Chiaa ja Tuoria yhdistää liike, Chialta kuitenkin puuttuu se leijaileva keveys, joka Tuorin maalauksissa levittäytyy vauhdilla koko kankaalle. Postmodernismin ”pensiero debolella”, (tahallisen) heikolla ajattelulla oli siihen tilanteeseen tarpeellinen epävarmuutta ja kriitistä taaksepäin katsomista suosiva asenne. Heikko ajattelu empii, ei luota itseensä, ja silti panee liikkeeseen. Se on skeptistä nopeutta.

Anna Tuori: *Kutsuen tulevaisuutta takaisin*. 2024. Öljy kankaalle.

Kukkien terälehdet ympäröivät hopaisujen tavoin figuureita. Kukkien terälehtien huoletonta sadetta – tavalla, joka poistaa niistä ensikäden dekoratiivisuuden. Teokset terälehteilevät. On myös pehmeästi abstrahoituja kukkivien kasvien kuvauksia, kuten *Sophora toromiro* (Toromirohalmipalko).

Tuori keskittyy edelleen jäsenten irtonaisiin otoksiin. Ne ovat kuin väli- ja värijäseniä, jotka artikuloivat ikään kuin satunnaista osaa kuvasta, häipyäkseen. Tuori saa sattuman kiinni niin, ettei se näytä aivan sattumanvaraiselta. Voisi puhua leikillisestä sattumasta, joka piilottaa oman organisointinsa. Kun maalaukset luovat vaikutelman leikillisyydestä, ne kuvaavat leikkisäätä, leikin säätiloja.

Läheittäjä (kangasversio, 2024) kertoo mehevänmuotoisesta ja värikästä saamattomuudesta, lykkäyksen tunnusta, mutta vauhdikkaasti. Ristiriita pöhötty värilliseksi. Kirjeiden lähettämisen lykkäys tuntuu siirtävän tulevaisuuteen sen, mikä kuului menneisyydelle. Lykkäys ja pidättely ovat, kuten aiemmin olen todennut, narratiivia ”energeettisestä ei-aktiivisuudesta”; joka on eräs melankolian valoisampi haara.

Paljon on piilossa. Vain osaa sermin takana olevasta tapahtumasta valotetaan. Jonkin kokonaisuuden osa pilkistää. Hetkinen: kaikki se mitä näemme (tiedämme), on jo läsnä. Esittävyys saa meidät kuvittelemaan, että näemme enemmän. Näemme vain sen, mikä meidän pitää nähdä. Kaikki se mikä nyt näkyy, on se mitä tapahtuu. Muu on vähän samanlaista kuin se, mistä Henrik Tikkanen kertoi elämäkerrassaan: näytelmän katsojat

1. Ks. Kuusamo, Altti 2020. Anna Tuori. Maalauksen keho etsii itseään. *Synteesi* 1–2 / 2020, 96.

soittivat kotiin ja kysyivät, miten tarina päättyi. Vaikka se päättyi jo sillä hetkellä, kun verho vedettiin kiinni. Emme tiedä tekijän intentioita, emme tiedä missä tilanteesta täsmälleen musta sääri tulee näkyviin tai joku pieni musta tappi.

Näyttelyn teeman nimiteos *Calling for the Future to Return* (2024) on eräänlainen puolityhjä näyttämö ja puhuu silti kahdella kielellä, väripinnoillaan ja viitteellisyydellään. Kun sanomme ”tyhjä”, tarkoitamme suhteellisen tasaista vaaleahkoa värikenntää. Sermien takainen kätkeyty jokin pilkistää sieltä ja täältä. Täplittyvässä roikkuvassa kädessä on liiduntapainen, joka on jättänyt jäljen sermiin. Onko se, mikä tuntuu jääneen kesken, sittenkään kesken? Välitilasta putkahtaa musta sääri esiin. Pieniä graafisia viitteitä annostellaan sermin takaa. Väritys on tasaisen vaaleaa, kovaa, melkein pä kylmää okraa. Kukien terälehdet puuttuvat näkymästä. Kuvittelemme, että sermit kätkevät. Ajattelemme: jotakin tapahtuu ”ennen” kuin se todella tapahtuu. Sermit pidättelevät ja kätkevät aikaa. Kun Tuorin maalauksissa oli aiemmin enemmän liikettä, näyttäisi nyt kuin liike olisi kätkeyty sermin taakse. Tunnetilat ja katutilat asettuvat osittain päällekkäin, kuin limittäiset sermit. Tuori testaa todellisuusvaikutelmia. Kuitenkin jotain on päässyt irti.

Miten tahansa, myös katsoja on näyttelytilassa sermien edessä, välissä ja takana. Maalauksiin kuvatut sermit saavat kolmiulotteisen jatkeensa katsojan tilassa. Sermien reaalili jäsentää katsojan liikehdintää: hän on yhtäkkiä siellä, missä hän olettaa maalauksen sermien takaisen todellisuuden olevan.

Tuorin maalauksista nousee kysymyksiä, jotka jo saksalaiset romantikot valottivat: taiteen tehtävä on rakentaa uusia myyttejä. Taide on aina eräänlainen kahden myytin, vanhan ja muotoutumassa olevan uuden, välitila. Muodostuu ”esteettisiä pakoteita” kohti uutta myytinmuodostusta. Tämä välitila kuitenkin täyttyy pian uuden tyylin edetessä. Uusi myytti rakennetaan ja samalla siihen kuuluva uuden totuuden muodostus, kuten Alain Badiou toteaa. Myytin loiste luo totuutta, vain hetkeksi.

Annan Tuorin maalaukset saattavat häpeään ajatuksen, jonka mukaan taiteen on lausuttava perimmäisiä totuuksia. Taide sanoutuu irti etukäteisestä totuuden idealisoinnista niin kauan kuin leikkiä riittää tämän vakavan rituaalin ympärillä.

***

Venetsian tämän vuoden biennaali osoittaa jälleen, että maalaus taulumaisena objektina ei hevillä katoa eivätkä myöskään figuurit aiheina, ikään kuin taulumaisuuden leimoina ja sanansaattajina. Figuurin käsite tosin on jo kauan sitten pilkkoutunut.

Kirjoitin vuonna 2020 Anna Tuorin maalausten analyysin yhteydessä: ”Se että maalaus on edelleen niin tavoiteltu kuvataiteen laji, johtuu varmaan siitä, että maalaus voi esittää useita argumentteja yhtä aikaa, vastakkaisiakin ja voi kietoa ne vielä myyttiseen vaippaan. Tämä vaippa kudotaan siveltimen jäljistä.”² Maalaus antaa pelitilaa, mutta sitä on täytettävä uusia sääntöjä ja säännöttömyyksiä ja ristiriitoja etsien. Kun Tuorin maalauksista kirjoittaa, kuvauksen ja metaforan suhde tuntuu häviävän. Sen parempi maalauksille.

---

2. Kuusamo, *ibid.*, 94.